



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye cezaevlerinde yerleşik güvenlik anlayışı, kurum güvenliğini öncelerken cezaevi yönetimlerinin insan haklarına aykırı ve keyfi uygulamalarının adeta yasal bir kılıfı haline gelmiştir. Birçok hak ihlali ve keyfi düzenlemenin kaynağı haline gelen tüzük ve yönetmelikler mahkûmların tüm başvurularının reddedilmesine ve hatta yok sayılmasına sebep olmaktadır.

CHP Cezaevi İnceleme ve İzleme Komisyonu üyeleri olarak son dönemde yapmış olduğumuz cezaevi ziyaretlerinde başta Kırıklar, Şakran-Aliğa, Kocaeli ve Adana Cezaevleri olmak üzere tüm hapishanelerde hem mahpuslara yönelik hem de mahpus yakınlarına yönelik “çıplak arama” dayatması adeta rutin bir uygulama haline gelmiştir.

“Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük”ün 46. Maddesi’nin 2. Fıkrası cezaevlerinde çıplak arama uygulamasının yasal çerçevesini düzenlemektedir. Buna göre, “Hükümlünün üzerinde, kuruma sokulması veya bulundurulması yasak madde veya eşya bulunduğu dair **makul ve ciddi emarelerin varlığı** ve **kurum en üst amirinin gerekli görmesi hâlinde**, çıplak olarak veya beden çukurlarında aşağıda belirtilen usullere göre arama yapılabilir.” Bu usullere göre, çıplak arama **“utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde ve kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler alınarak, bedene dokunulmaması için gerekli özen gösterilerek mümkün olan en kısa süre içinde** bitirilir.

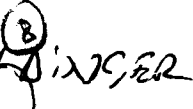
Bu usullere göre gerçekleştirilmesi gereken bu arama biçiminin Türkiye cezaevlerinde keyfi ve insanlık onuruna aykırı bir şekilde gerçekleştirildiği bilinmektedir. Belli şartlara ve usullere bağlanmış olsa da “çıplak arama”, cezaevlerine tüm giriş-çıkışlarda hem mahkûmlara hem de mahkûm yakınlarına taciz boyutuna varıncasına uygulanmaya devam etmektedir. İnsan haklarına aykırı bir güvenlik anlayışına dönüşmüş olan “çıplak aramanın”, “beden araması”, “ince arama” veya “oyuk araması” ismiyle farklı şekilde uygulandığı da bilinmektedir.

Çıplak arama esnasında, mahpus önce kıyafetinin üst kısmını çıkartma sonra tekrar üst kısmını giyip alt kısmını çıkartmaktadır. Mahpustan, çıplak bir şekilde 3 kez eğilmesi ve oturması talep edilmekte eğilirken 3 kez de öksürmesi istenmektedir. Böylesi bir arama biçimine direnen mahpuslar ise çok ağır ve keyfi disiplin cezalarına maruz kalmaktadır.



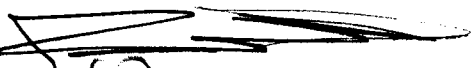
Bu nedenle, cezaevlerinde sürdürülen bu güvenlik uygulamasından kaynaklı olarak ortaya çıkan hak ihlallerinin, keyfi uygulamalarının ve taciz iddialarının araştırılması, sorumluların tespit edilmesi ve mevcut mevzuatta yapılacak değişikliklerin belirlenmesi adına Anayasa'nın 98, İçtüzüğü'nün 104. ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

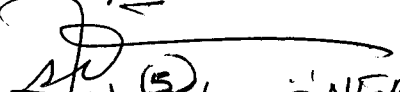

Kadriye Kırımlı
İSTANBUL


Celal Dinçer
İstanbul Milv.


Veli AĞBABA
Malatya Milletvekili

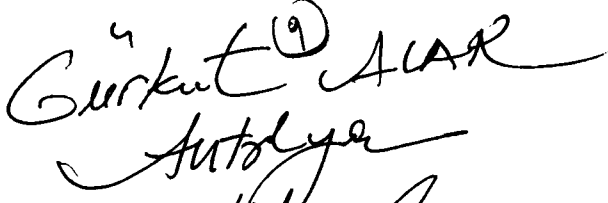
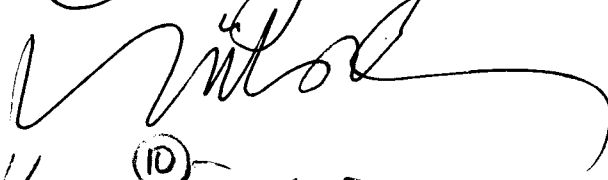

Ali SARIBAŞ
Çanakkale MV.


Bülent Tezcan
AYDIN

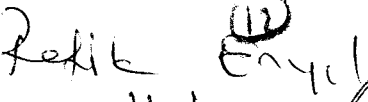

Ali Haydar ÖNER
İsparta MV.

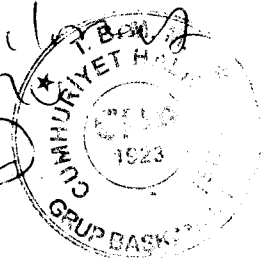

Ali Rıza ÖZTÜRK
Mersin MV.


Veli Serindop
Çarşamba MV.


Gürkut ALAR
Antalya

İlhan ÖZKES
İstanbul MV


M. SEMİH SOYDAN
Çarşamba MV.


Zekî ERÇEL
Hatay MV.



•